

ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ

Μάθημα: Ιστορία

Μαθητές: Μπάκου Λαμπρινή, Παπαποστόλου Μαρία

Τμήμα: Γ'3

Σχολική Χρονιά: 2015-2016

Ο Τζορτζ Γκόρντον Μπάιρον, 6ος Βαρόνος Μπάιρον γνωστός στην Ελλάδα ως Λόρδος Βύρων, (22 Ιανουαρίου 1788 - 19 Απριλίου 1824), ήταν Άγγλος ποιητής, από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του ρομαντισμού και από τους σημαντικότερους φιλέλληνες. Πέθανε στο Μεσολόγγι από υψηλό πυρετό.

Βιογραφικά στοιχεία

Γεννήθηκε στο Λονδίνο στις 22 Ιανουαρίου 1788 και ήταν κορυφαίος ποιητής του Βρετανικού ρομαντισμού και ευγενής, μέλος της Βρετανικής αριστοκρατίας, φημισμένος και για την δράση του στην Ιταλία με το επαναστατικό κίνημα των Καρμπονάρων. Ήταν γιος του πλοιάρχου του αγγλικού Βασιλικού Ναυτικού, Τζον Μπάιρον, και της δεύτερης συζύγου του, Κάθριν Γκόρντον. Ανήκε σε αριστοκρατική οικογένεια, από την πλευρά της μητέρας του, το γένος Γκόρντον, που ήταν απόγονος του βασιλιά της Αγγλίας Εδουάρδου Γ', πριν όμως γεννηθεί, οι γονείς του είχαν ήδη χωρίσει. Ο μεν πατέρας του είχε διαφύγει στη Γαλλία λόγω χρεών, η δε μητέρα του, προσπαθώντας να αποφύγει τους πιστωτές, συνόδευσε αρχικά τον σύζυγό της στη Γαλλία το 1786, αλλά επέστρεψε στην Αγγλία στα τέλη του 1787 για να γεννήσει τον γιό της σε Αγγλικό έδαφος. Ξόδεψε μεγάλο μέρος της δικής της περιουσίας για την αποπληρωμή των χρεών αυτών

Ο Λόρδος Βύρων γεννήθηκε χωλός (στη δεξιά κνήμη) και τα πρώτα χρόνια διέμενε με την μητέρα του στην περιοχή Αμπερντήν της Σκωτίας, μάλλον φτωχικά, όπου και έμαθε και τα πρώτα του γράμματα. Στις 19 Μαΐου του 1798 πέθανε ο αδελφός του παππού του, από τον πατέρα του, Ουίλιαμ Μπάιρον, γνωστός ως ο μοχθηρός Λόρδος, και έτσι ο δεκαετής νεαρός, ο οποίος ήταν πρώτος στη σειρά διαδοχής, κληρονόμησε τον τίτλο του Βαρόνου Μπάιρον. Έτσι, η ζωή του από τότε άλλαξε. Σπούδασε στο Κολέγιο Τρίνιτυ (Τριάδα) του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ, αποκτώντας πολύ καλή μόρφωση. Ήταν χαρακτήρας ανήσυχος, παρορμητικός και τυχοδιωκτικός. Έτσι, ξεκίνησε περιοδείες και περιπλανήσεις στη νότια Ευρώπη: (Πορτογαλία, Ισπανία, Ελλάδα, Τουρκία).

Απεβίωσε στις 19 Απριλίου του 1824 στο Μεσολόγγι, ύστερα από πυρετό. Το πένθος για τον θάνατό του ήταν γενικό καθώς ο Διονύσιος Σολωμός συνέθεσε μακρά ωδή στη μνήμη του ("Ωδή εις τον θάνατο του Λόρδου Μπάιρον"). Η καρδιά του ενταφιάστηκε στο Μεσολόγγι. Προς εκδήλωση του πένθους στο Μεσολόγγι ρίχτηκαν 37 κανονιοβολισμοί από την ανατολή του ηλίου, μία κάθε λεπτό, καθώς ήταν τότε μόνο 37 ετών.

Πρώτος ερχομός στην Ελλάδα

Στις 2 Ιουλίου του 1809 ο Βύρων αποπλέοντας από το Πλύμουθ μαζί με τον φίλο του Χομπχάουζ και κάποιους υπηρέτες, φθάνει αρχικά στη Λισαβόνα και από εκεί παραπλέοντας το Γιβραλτάρ φθάνει στη Μάλτα, όπου και παραμένει για μικρό διάστημα. Τον Σεπτέμβριο, επιβαίνοντας στο αγγλικό πολεμικό "Σπάιντερ", θα αντικρίσει για λίγο, για πρώτη φορά, την πόλη όπου 14 χρόνια μετά θα άφηνε την τελευταία του πνοή. Τελικά αποβιβάστηκε στην Πρέβεζα. Από εκεί, επιθυμώντας συνάντηση με τον Αλή Πασά, μετέβη στα Ιωάννινα. Φθάνοντας όμως εκεί και μαθαίνοντας ότι εκείνος βρίσκεται στο Τεπελένι, μετά τριήμερη παραμονή, αποφάσισε να μεταβεί στο Τεπελένι όπου και φθάνοντας μετά από εννέα ημέρες έγινε δεκτός από τον Αλή Πασά, ο οποίος τον φιλοξένησε στο Σαράι του. Τις εντυπώσεις του από εκείνη την βάρβαρη αίγλη της φιλοξενίας, τις αποτύπωσε ο Βύρων στο φημισμένο ποίημά του "Το προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ"(1812).

Από εκεί, επιστρέφοντας μέσω Ιωαννίνων στη Πρέβεζα, απέπλευσε για Πάτρα, πλην όμως λόγω μεγάλης θαλασσοταραχής αναγκάστηκε να επιστρέψει. Τελικά αλλάζοντας δρομολόγιο, διέσχισε μαζί με τους συντρόφους του την Ακαρνανία φθάνοντας στο Μεσολόγγι απ' όπου και διεκπεραιώθηκε στην Πάτρα, και από εκεί μέσω Βοστίτσας (Αιγίου), έφθασε στην Ιτέα, απ' όπου μέσω Αράχωβας, Λιβαδειάς και Φυλής έφθασε στην Αθήνα το βράδυ των Χριστουγέννων του 1809, καταλύοντας στην οικία της αδελφής του Έλληνα υποπρόξενου της Αγγλίας.

Κατά τη διάρκεια της τρίμηνης παραμονής του στην Αθήνα, ο Βύρων επισκέφθηκε τις πιο ιστορικές τοποθεσίες της Αττικής, ενώ παράλληλα ερωτεύτηκε σχεδόν παράφορα την Τερέζα Μακρή, την μόλις 12/χρονη κόρη του Άγγλου προξένου Προκόπιου Μακρή, στην οποία αφιέρωσε και το ποίημά του «Κόρη των Αθηνών»(1809).

Στις 4 Απριλίου του 1810 ο κυβερνήτης του αγγλικού δίκροτου "Πυλάδης" που ναυλοχούσε στον Πειραιά προσκάλεσε τον Βύρωνα και τον φίλο του Χομπχάουζ για ένα ταξίδι μέχρι τη Σμύρνη. Έτσι ο Βύρων αποδεχθείς την πρόσκληση σε λίγες ημέρες έφθασε στη Σμύρνη, παραμένοντας εκεί λίγες ημέρες. Στις 11 Μαρτίου αναχώρησε με την αγγλική φρεγάτα "Σαλσέτ" για την Κωνσταντινούπολη. Κατά την αναμονή άδειας διέλευσης από τα Δαρδανέλια ο Βύρων επανέλαβε το επιχείρημα του μυθικού Λέανδρου, διασχίζοντας τα στενά κολυμπώντας από την αρχαία Άβυδο της Ευρωπαϊκής ακτής προς τη Σηστό της Ασιατικής (3 Μαΐου 1810), μαζί με τον Έκενχεντ του πληρώματος της φρεγάτας, άθλο για τον οποίο και δικαιολογημένα θα υπερηφανεύεται στο υπόλοιπο της ζωής του. Τελικά έφθασε στην Κωνσταντινούπολη στις 13 Μαΐου, όπου και παρέμεινε για δύο μήνες. Στη συνέχεια συνόδευσε τον Άγγλο πρέσβη στον αποχαιρετιστήριο λόγο του, καθώς και στην επιστροφή του με το ίδιο πλοίο στην Αγγλία. Όμως κατά την επιστροφή, καθώς προσέγγισε η φρεγάτα στη Κέα, ο Βύρων αποβιβάστηκε, απ' όπου και επέστρεψε στην Αθήνα, αυτή τη φορά μόνος του, και κατέλυσε στη τότε Μονή των Φραγκισκανών (Μονή Καπουτσίνων των Αθηνών), δίπλα στο Μνημείο του Λυσικράτη.

Κατά την υπόλοιπη δεκάμηνη παραμονή του στην Ελλάδα ο Βύρων, με ορμητήριο εκδρομών την παραπάνω Μονή, επισκέφθηκε πολλά μέρη κυρίως της Πελοποννήσου. Στη διάρκεια δε κάποιας εκδρομής του στο Σούνιο, κινδύνεψε να συλληφθεί όμηρος από Μανιάτες πειρατές. Μεταβαίνοντας λίγες ημέρες μετά στην Πάτρα, προσβλήθηκε από ελονοσία και, όπως αφηγήθηκε ο ίδιος, διασώθηκε χάρη στους Αλβανούς υπηρέτες του, που τρομοκράτησαν τους ιατρούς του λέγοντάς τους πως θα τους αποκεφάλιζαν αν ο κύριός τους δεν θεραπευόταν.

Στις 11 Απριλίου 1811 ο Λόρδος Βύρων επιβιβάστηκε για Μάλτα, σε ένα πλοίο που μετέφερε ένα μέρος φορτίου των μαρμάρων του Παρθενώνα που είχε αφαιρέσει ο λόρδος Έλγιν. Στην πραγματικότητα ο Βύρων ήταν ανοιχτά εκφρασμένος αντίπαλος του Έλγιν, και αντέδρασε με θυμό όταν ο πράκτορας του Έλγιν τον ξενάγησε στον Παρθενώνα, βλέποντας να λείπουν τα τρίγλυφα και οι μετώπες. Αργότερα έγραψε ένα ποίημα, την "Κατάρα της Αθηνάς", κατηγορώντας τις πράξεις του Έλγιν.

Φθάνοντας στη Μάλτα προσβλήθηκε και πάλι από ελονοσία, οπότε και αποφάσισε την επιστροφή του στην Αγγλία. Έτσι επιβαίνοντας στις 3 Ιουλίου στην αγγλική φρεγάτα "Βολάζ" επέστρεψε στο Πόρτσμουθ στις 17 Ιουλίου.

Επιστροφή στην Αγγλία

Με την επιστροφή του στην Αγγλία ο Λόρδος Βύρων ασχολήθηκε αρχικά με την έκδοση των ποιημάτων του όπου με το έργο του «Τσάιλντ Χάρολντ» (Childe Harold's Pilgrimage) κατέστη διάσημος, εξ ου και η περίφημη φράση του: «ξύπνησα ένα πρωί και βρήκα τον εαυτό μου διάσημο» (I awoke one morning and found myself famous). Η πρώτη έκδοση με 500 αντίτυπα εξαντλήθηκε μέσα σ' ένα τριήμερο, και ακολούθησαν έξι ακόμα εκδόσεις μέσα σ' ένα μήνα. Παράλληλα όμως, ασχολούμενος με την πολιτική, εκφώνησε τον πρώτο του λόγο στη Βουλή των Λόρδων περί ενός νομοσχεδίου που θέσπιζε αυστηρότατες ποινές για τους υπαίτιους των ταραχών που είχαν ξεσπάσει στο Νότιγχαμ μετά την εισαγωγή μηχανών κατασκευής καλτσών, συντασσόμενος με τους φιλελεύθερους. Ο λόγος του εκείνος προκάλεσε ιδιαίτερη εντύπωση, και έσπευσαν πολλοί να τον συγχαρούν. Ο δεύτερος λόγος του μετά από δύο μήνες περί της χειραφέτησης των καθολικών "Παπιστών" δεν ήταν τόσο αξιόλογος, αλλά ούτε και ο τρίτος του, που εκφώνησε στις 1 Ιουνίου.

Κατά την επόμενη διετία ο Λόρδος Βύρων ήταν πλέον ένας επιτυχημένος ποιητής, ωραίος ως Άδωνις, ευπατρίδης, σχετικά πλούσιος, αλλά και περιφρονητής της κρατούσας κοινωνικής ηθικής. Έχοντας μεγάλη επιτυχία μεταξύ των γυναικών, που όπως ο ίδιος υποστήριζε, «υπέστην περισσότερες αρπαγές απ' οποιονδήποτε άλλον από την εποχή του Τρωικού πολέμου», αφιερώνοντας όμως πολύ χρόνο για να συνθέτει τα νέα του ποιήματα όπως "Ο Γκιαούρης" (1813), "Η Νύμφη της Αβύδου" (1813), "Ο Κουρσάρος" (1814), "Ο Λάρα" (1814), η "Παριζίνα" (1816), η "Πολιορκία της Κορίνθου" (1816) κ.ά. που όλα χρονολογούνται στην ίδια περίοδο, αν και κάποια εξ αυτών δημοσιεύτηκαν αργότερα. Την ίδια ταχύτητα με τη συγγραφή είχαν και οι πωλήσεις τους, συγκεκριμένα το ποίημα "Ο Κουρσάρος" που τυπώθηκε σε 14.000 αντίτυπα εξαντλήθηκε μέσα σε μία μόνο ημέρα. Γενικά οι πωλήσεις αυτών των ποιημάτων του επέφεραν τεράστια κέρδη, παρέχοντάς του τη δυνατότητα πλουσιότερης ζωής, δημιουργώντας όμως νέα μεγάλα χρέη για την αντιμετώπιση των οποίων θεώρησε μοναδική διέξοδο τον γάμο.

Στις 2 Ιανουαρίου του 1815, διαμένοντας στο Λονδίνο, νυμφεύθηκε την Άννα Ισαβέλλα Μίλμπανκ, που ήταν μοναχοκόρη, διανοούμενη, ευσεβής, στερούμενη όμως χιουμοριστικής διάθεσης και άκαμπτα ευπρεπής, με την οποία απέκτησε κόρη, την Αυγούστα Άντα. Τα οικονομικά όμως του Βύρωνα δεν βελτιώθηκαν, και σε συνδυασμό με την εξ αυτών στενοχώρια, με την άκρατη οινοποσία με τους φίλους του και με τους περιορισμούς του οικογενειακού βίου η συμπεριφορά του απέναντι στη σύζυγό του κατέστη ολέθρια. Στις 15 Ιανουαρίου του 1816 η σύζυγός του μετέβη με την κόρη τους στο πατρικό της κτήμα, προκειμένου να μη δει την κατάσχεση των επίπλων τους, στέλνοντας όμως καθ' οδόν ένα τρυφερό γράμμα στον Βύρωνα. Λίγες όμως ημέρες αργότερα ο Βύρων έλαβε γράμμα από τον πεθερό του ότι η σύζυγός του δεν θα επανερχόταν πλέον κοντά του. Με περίπου ίδιο περιεχόμενο ακολούθησε και επιστολή της ίδιας της Ανναμπέλας, και ακολούθησε ο χωρισμός.

Ως κύρια αιτία αυτού του χωρισμού αναφέρονται και οι παράνομες σχέσεις του Βύρωνα με την ετεροθαλή αδελφή του, την Λαΐδη Αυγούστα Λέιν . Τελικά όταν επήλθε επίσημα το διαζύγιο του ζευγαριού στις 21 Απριλίου του 1816, η δημοτικότητα του Βύρωνα άρχισε να μειώνεται, ενώ διάφορες φήμες άρχισαν να διαδίδονται μέχρι και για ομοφυλοφιλικές τάσεις, ειδικά μετά από μια φραστική επίθεση που έκανε κατά της αντιβασιλείας, που θεωρήθηκε ιδιαίτερα προσβλητική. Δεν αποκλείεται βέβαια οι φήμες αυτές εναντίον του να ήταν κατευθυνόμενες, για πολιτικούς λόγους, υπήρχαν όμως και βάσιμοι λόγοι για να γίνουν πιστευτές. Κατόπιν αυτών, η παραμονή του πλέον στην Αγγλία κατέστη αδύνατος, περιορίζοντας τις δημόσιες εμφανίσεις του, γεγονός που τον ανάγκασε να την εγκαταλείψει, λόγω της κατακραυγής της Βρετανικής κοινωνίας.

Στις 25 Απριλίου του 1816 επιβιβάσθηκε σε πλοίο με μεγάλη συνοδεία, και μέσω Οστάνδης εγκαταστάθηκε αρχικά στις Βρυξέλλες του Βελγίου και από εκεί επισκεπτόμενος το πεδίο της μάχης του Βατερλώ κατέληξε στη Γενεύη της Ελβετίας όπου και διέμεινε μερικούς μήνες συναντώντας τον εξόριστο εκεί από την Αγγλία ποιητή Πέρσυ Σέλλεϋ, με τον οποίο και ανέπτυξε ιδιαίτερη φιλία. Στη συνέχεια μετέβη στην Ιταλία, όπου υποστήριξε ενεργά το φιλελεύθερο κίνημα των Ιταλών πατριωτών.

Δεύτερος ερχομός στην Ελλάδα

Το 1823 κατευθύνεται, ύστερα από παρότρυνση των Άγγλων κεφαλαιούχων, που ενδιαφέρονταν για σύναψη δανείων με την ελληνική κυβέρνηση, προς την Ελλάδα, σταματώντας στην Κεφαλλονιά, όπου παρέμεινε για έξι μήνες στην οικία του κόμη Δελαδέτσιμα, φίλου του Μαυροκορδάτου. Τελικά, αν και αρχικός προορισμός του ήταν ο Μοριάς, εγκαθίσταται στο Μεσολόγγι, όπου έρχεται σε επαφή με τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, τον οποίο και υποστηρίζει οικονομικά. Εν τω μεταξύ, έχει σχηματίσει ιδιωτικό στρατό από 40 Σουλιώτες, υπό τους Δράκο, Τζαβέλλα και Φωτομάρα. Ήταν από τους πρώτους που συνειδητοποίησαν τις καταστροφικές συνέπειες που θα είχε η σύναψη δανείου στην περίπτωση που αυτό χρησιμοποιείτο όχι για εθνικούς σκοπούς, αλλά για πολιτικές διαμάχες.

Από τα έργα του τα πιο γνωστά είναι:

- ▣ «Το Προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ» (Childe Harold's Pilgrimage)
- ▣ «Δον Ζουάν» (1819–1824), ημιτελής λόγω του θανάτου του, το 1824)
- ▣ «Μάνφρεντ» (1817)